

ارتباط شاخص‌های استرس اکسیداتیو پلاسما و پیری زودرس پوست ناشی از نور آفتاب

دکتر رضا قادری¹ دکتر اصغر زربان² حمیده بابائیان³ منیره صفار یزدی³ غلامرضا شریف‌زاده⁴
¹ دانشیار گروه پوست، ² استادیار گروه بیوشیمی، ³ دانشجوی پزشکی، ³ مربی گروه اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

مجله پزشکی هرمزگان سال دوازدهم شماره چهارم زمستان 87 صفحات 215-222

چکیده

مقدمه: پیری پوست ناشی از نور آفتاب در مقایسه با پیری تقویمی از نظر بالینی و بافت شناسی بسیار متفاوت می‌باشد. پیشنهاد شده است که تولید بیش از حد رادیکال‌های آزاد در اثر اشعه خورشید و پدیده استرس اکسیداتیو در طولانی مدت در پاتوژنز پیری پوست دخالت دارد. هدف از این مطالعه، بررسی ارتباط بین سطح شاخص‌های استرس اکسیداتیو پلاسما و آثار پیری زودرس پوست در بیماران مراجعه‌کننده به کلینیک پوست بیمارستان ولی‌عصر (عج) بیرجند بود.

روش کار: در این مطالعه مورد - شاهدی تعداد 33 بیمار دارای آثار پیری پوست پس از تأیید تشخیص توسط متخصص پوست انتخاب شده و با 33 نفر شاهد از نظر سن و جنس همسان شدند. مدت زمان تماس با اشعه آفتاب در دو گروه مورد و شاهد تعیین گردید. به منظور ارزیابی استرس اکسیداتیو، ظرفیت تام آنتی‌اکسیدانی پلاسما، میزان پراکسیداسیون لیپیدها و سطح گروه‌های تیول به عنوان شاخص‌های استرس اکسیداتیو اندازه‌گیری گردید. سپس اطلاعات حاصل با استفاده از نرم‌افزار *SPSS (ver. 12)* تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: میانگین زمان تماس با اشعه آفتاب در گروه مورد، بطور معنی‌داری بیشتر از گروه شاهد بود ($5/5 \pm 2/1$ ساعت در روز در مقایسه با $1/9 \pm 1/2$ ساعت در روز) ($p < 0/001$). همچنین سطوح پلاسمایی پراکسیداسیون لیپیدها نیز در گروه مورد، بطور معنی‌داری افزایش نشان داد ($3/42 \pm 1/1$ میکرومول در لیتر نسبت به $2/80 \pm 0/67$ میکرومول در لیتر) ($p < 0/003$). تفاوت معنی‌داری بین میانگین ظرفیت آنتی‌اکسیدان تام پلاسما و سطح گروه‌های تیول پلاسما مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: این پژوهش نشان داد که بین پیری زودرس پوست ناشی از نور آفتاب با سطح پراکسیداسیون لیپیدها در پلاسما ارتباط وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: پیری پوست ناشی از نور آفتاب - آنتی‌اکسیدان - پلاسما - پراکسیداسیون لیپیدها

نویسنده مسئول:
دکتر رضا قادری
بیمارستان ولی‌عصر (عج)
بخش پوست دانشگاه علوم
پزشکی بیرجند
بیرجند - ایران
تلفن: 0561 4443001-9
پست الکترونیکی:
rezaghadri@yahoo.com

دریافت مقاله: 85/4/28 اصلاح نهایی: 86/10/26 پذیرش مقاله: 87/2/12

مقدمه:

شدت و مدت در معرض اشعه خورشید بودن و پیگمان پوستی بستگی دارد (1,2).

پیشنهاد شده است که تولید بیش از حد رادیکال‌های آزاد و گونه‌های فعال اکسیژن (**Reactive Oxygen Species-ROS**) در اثر اشعه آفتاب و پدیده استرس اکسیداتیو در طولانی مدت در پاتوژنز پیری پوست دخالت دارد (3). رادیکال‌های آزاد، اتم‌ها یا مولکول‌هایی هستند که یک الکترون جفت نشده دارند و بسیار واکنشی

پیری پوست ناشی از نور آفتاب در مقایسه با پیری تقویمی، از نظر بالینی و بافت‌شناسی بسیار متفاوت می‌باشد. چین و چروک‌های نازک و ضخیم، تلانژکتازی، اختلالات رنگدانه‌ای، رنگ پریدگی، خستگی و فقدان تون در پوستی که در معرض اشعه خورشید قرار می‌گیرد، مشخصه پیری پوست می‌باشد. پیری پوست اساساً به